

SIVISTYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 16/2004 vp

Valtioneuvoston selonteko esiopetusuudistuksen vaikutuksista ja asetettujen tavoitteiden toteutumisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 20 päivänä lokakuuta 2004 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi valtioneuvoston selonteon esiopetusuudistuksen vaikutuksista ja asetettujen tavoitteiden toteutumisesta (VNS 7/2004 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- johtaja Eeva-Riitta Pirhonen ja opetusneuvos Jari Rajanen, opetusministeriö
- ylitarkastaja Tarja Kahiluoto, sosiaali- ja terveysministeriö
- opetusneuvos Hely Parkkinen, Opetushallitus
- kehittämispäällikkö Anna-Leena Välimäki, Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes
- lääninsivistysneuvos Outi Salo, Etelä-Suomen lääninhallitus
- puheenjohtaja Gunnar Jansson, pääsihteeri Sarita Friman-Korpela ja sosiaalikasvattaja Malla Laiti, romaniasiain neuvottelukunta RONK
- yleissivistävän koulutuksen johtaja Ulla Liljeström, Tampereen kaupunki

- koulutusjohtaja Harri Nikander, Keravan kaupunki
- päivähoidon johtaja Leila Nyberg, Porvoon kaupunki
- hallintojohtaja Juhani Laasanen, Lappajärven kunta
- koulun johtaja Risto Luukkonen, Rapakkojoen koulu, Kiuruvesi
- erityisasiantuntija Anna-Maija Haliseva-Lahinen ja erityisasiantuntija Juha Henriksson, Suomen Kuntaliitto
- yhteyssihteeri Auli Setälä, Lastentarhanopettajaliitto LTOL ry
- erityisasiantuntija Ritva Semi, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
- erityisasiantuntija Mervi Tolonen, Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry
- vastaava psykologi Vesa Nevalainen, Suomen Psykologiliitto
- toiminnanjohtaja Pirjo Somerkivi, Suomen Vanhempainliitto ry
- professori Juhani Hytönen
- professori Lea Pulkkinen.

VALTIONEUVOSTON SELONTEKO

Suomessa esiopetukseen osallistuu noin 96 prosenttia lapsista, mikä on OECD:n huippua. Kul-

jetusetuuden säätäminen 1.8.2004 lukien on parantanut kaikkien lasten mahdollisuutta osallis-

tua esiopetukseen. Päivähoidossa järjestettävään esiopetukseen osallistuu 79 prosenttia ja koulussa järjestettävään esiopetukseen 21 prosenttia lapsista. Esiopetukseen osallistuvien lasten mahdollisuus päivähoitoon toteutuu hyvin. Yli 50 prosentissa esiopetusryhmiä järjestettiin esiopetusta enemmän kuin 700 tuntia vuodessa. Lapsen esiopetuspäivän pituus on keskimäärin neljä tuntia.

Esiopetus edistää hyvin lasten valmiuksia koulunkäyntiin. Kehittymistä tapahtuu esiopetusvuoden aikana esimerkiksi sosiaalisissa ja eettisissä valmiuksissa, suullisessa ilmaisussa, kielen havainnoinnissa, kirjallisuudessa sekä matematiikkaan liittyvissä valmiuksissa. Esiopetuksessa käytetään monipuolisia lapsen kasvulle ja kehitymiselle tärkeitä työtapoja, kuten leikkiä, liikunnallista toimintaa, ongelmanratkaisuja ja konkreettisia kokeiluja.

Lasten oikeus turvalliseen ja terveelliseen opimisympäristöön toteutuu myös hyvin. Esiopetusta annetaan pääosin monipuolisen toiminnan mahdollistavissa, turvallisissa ja viihtyisissä tiloissa. Puutteita ilmenee esiopetukseen tarkoitettujen tilojen kunnossapidossa sekä esiopetuspaikkojen suunnittelussa ja liikennejärjestelyiden turvallisuudessa.

Lainsäädännössä ei ole esiopetuksen ryhmäkokosäännöksiä muutoin kuin erityisopetuksen ja vaikeimmin vammaisten lasten osalta. Riippumatta siitä, järjestetäänkö esiopetusta koulussa tai päivähoitopaikassa, opetusministeriön ryhmäkokosuositus ylittyy joka kolmannessa esiopetusryhmässä. Jokaisen lapsen persoonallisuuden kehityksen monipuolinen tukeminen sekä lapsen ja opettajan välisen vuorovaikutuksen toteutuminen esiopetuksen tavoitteiden mukaisesti edellyttää, että opetusministeriön suosituksen mukaiset ryhmäkoot toteutuvat järjestämispaikasta riippumatta.

Esiopetusryhmistä 60 prosentissa on erityistä tukea tarvitsevia lapsia. Selonteon mukaan joka kolmannessa opetusryhmässä oppilashuolto on riittämätöntä. Oppilashuolto tulee turvata kaikille sitä tarvitseville lapsille lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Opetushenkilöstön kelpoisuustilanne on hyvä riippumatta esiopetuksen järjestämispaikasta, sillä 94 prosenttia opettajista on kelpoisia tehtäväänsä. Opetusministeriö on rahoittanut vuosien 2001—2003 aikana esiopetusta antavien opettajien 15—20 opintoviikon laajuista maksutonta pätevöittämiskoulutusta, jolle asetut tavoitteet toteutuivat hyvin. Opetustoimen henkilöstön täydennyskoulutusta on myös tuettu. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla ei ole varattu valtion talousarviossa vastaavia henkilöstön täydennyskoulutusresursseja.

Esiopetuksen hallinto on murrosvaiheessa. Esiopetuksen hallinnosta vastaa 37 prosentissa kunnista sosiaali- ja opetustoimi yhdessä. Hallinto on sijoitettu 35 prosentissa opetustoimen ja 27 prosentissa sosiaalitoimen yhteyteen. Esiopetuksen hallinto ja esiopetuksen järjestämispaikka voivat kunnassa kuulua eri toimielimen alaisuuteen, mikä aiheuttaa ongelmia esimerkiksi esiopetuksen kustannusten kohdentamisessa, henkilöstön mitoituksessa ja täydennyskoulutuksessa.

Valtionosuuden laskennallinen peruste vuonna 2003 oli 4 009 euroa, mikä on 7 prosenttia suurempi kuin kuntien siihen käyttämä rahamäärä, ero on 14,4 miljoonaa euroa. Esiopetuksen käyttökustannuksista opetuksen kustannusten osuus oli 66 prosenttia. Erityisopetukseen, henkilöstön sijaisten palkkaamiseen ja esiopetushenkilöstön täydennyskoulutukseen ei ole varattu tarpeeksi määrärahoja.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Suomessa on järjestetty esiopetusta jo pitkään joko kokeiluina tai kerhomuotoisena. Jo 1960-

luvun lopulla lainsäädäntöön sisällytettiin säännös, jonka mukaan kunnan koululaitokseen voi kuulua esiluokkia. Hyväksyessään koulutusta

koskevan lainsäädännön uudistuksen kesäkuussa 1998 eduskunta edellytti lausumassaan hallituksen valmistelevan perusopetuslain muutokset siten, että lapsen oikeus oppivelvollisuutta edeltävään vuoden mittaiseen esiopetukseen voidaan saattaa voimaan elokuusta 2000 lukien. Lainsäädäntö tuli lopulta voimaan siten, että ensin vuoden 2000 elokuun alusta esiopetuksen järjestäminen oli kunnille vapaaehtoista ja kuntien yleinen velvollisuus esiopetuksen järjestämiseen sekä lapsen subjektiivinen oikeus esiopetukseen tuli voimaan elokuun alusta 2001 lukien.

Valiokunta katsoo, että esiopetuslainsäädäntö on merkittävä uudistus suomalaisessa varhaiskasvatuksessa. Hyvin toimivien käytäntöjen rakentaminen on antanut vanhemmille mahdollisuuden arvioida tilannetta ja kunnille mahdollisuuden kehittää toimintaa lasten tarpeita vastaavaksi. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sisältöä määrittävät ohjausasiakirjat on maassamme uudistettu viime vuosina.

Valiokunta yhtyy selonteossa todettuun siitä, että yhteiskunnan järjestämä ja valvoma varhaiskasvatus rakentuu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuudesta. Ensisijainen lasten kasvatusvastuu on lasten vanhemmilla, mutta yhteiskunnan tehtävä on tukea lasten vanhempia heidän kasvatustehtävässään. Tavoitteena on, että lapsiperheiden palveluissa omaksutaan lapsi- ja perhelähtöiset varhaiskasvatuksen tavoitteet, toimintatavat ja yhteistyökäytännöt. Esiopetus on kuusivuotiaille järjestettynä palveluna tärkeä nivelvaihe lapsen elämässä. Tämä asettaa palvelun järjestämiselle, henkilöstölle ja vanhemmille uusia haasteita ennen kaikkea yhteistyössä, joustavuudessa ja avoimuudessa.

Esiopetuksella on laajoja yhteiskuntapoliittisia vaikutuksia lasten varhaiskasvatuksen kokonaisuuteen ja lapsiperheiden asemaan yhteiskunnassa. Se on osa koulutuksen perusturvaa, joka takaa sivistyksellisten perusoikeuksien yhdenvertaisen toteutumisen kaikille koulutusjärjestelmän eri tasoilla.

Valiokunnan huomiota on kiinnitetty siihen, että selontekoa varten on kerätty laaja aineisto, jota toistaiseksi ei ole tieteellisesti hyödynnetty.

Valiokunnan mielestä aineistoa tulisikin jatko-työskentelyssä hyödyntää muun muassa siten, että siitä saadaan myös kansainvälisesti vertailukelpoisia tuloksia ja aineiston analyysissä painottuisi nykyistä enemmän laadullinen tarkastelu.

Esiopetuksen tavoitteiden toteutuminen

Valiokunnan mielestä esiopetuslainsäädännön tavoitteet ovat kokonaisuutena onnistuneet hyvin ja uudistus on vaikutuksiltaan myönteinen. Esiopetuksen saavutettavuus on ollut erittäin hyvä. Noin 96 prosenttia kuusivuotiaista lapsista osallistui vuonna 2003 perusopetuslain mukaiseen maksuttomaan esiopetukseen. Järjestely, jossa osallistuminen esiopetukseen on vapaaehtoista, antaa viime kädessä lapsen vanhemmille mahdollisuuden ratkaista osallistumisesta perheen omista lähtökohdista. Lähes koko ikäluokan osallistuminen esiopetukseen osoittaa, että järjestely on toimiva eikä muutokseen tältä osin ole tarvetta. Eräiden erityisryhmien vähäistä esiopetukseen osallistumista valiokunta käsittelee tässä mietinnössä jäljempänä.

Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen suotuisia kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä. Selonteko painottaa arvioinnin ensisijaisesti lasten kouluvalmiuksiin ja suoriutumisen arviointiin. Valiokunta kuitenkin korostaa sitä, että esiopetuksessa niin yleiset kasvatustavoitteet kuin eri sisältöalueidenkin tavoitteet määrittyvät tehtäviksi kasvattajille. Kasvattajien tulee laajentaa lapsen kokemusmaailmaa, antaa aineksia lapsen ajattelun kehittymiselle, suunnitella työskentelyä yhdessä lasten kanssa sekä luoda avoin, rohkaiseva ja kiireetön ilmapiiiri. Tärkeää on tarkastella myös sitä, rakentuu-ko esiopetus lapselle mielekkääseen merkitykselliseen leikin, toiminnan ja tiedollisen aineksen yhdistelyyn, joka luo kehitystä ja oppimista.

Selonteon mukaan kaikkien arvioitujen valmiuksien perusteella voidaan lasten kehitystasoa koulunkäynnin aloittamiseen luonnehtia keskimäärin hyviksi. Suurin osa lapsista on saavuttanut esiopetusvuoden päättövaiheessa vähintäänkin hyvät valmiudet ja erittäin hyvään tasoon yltää noin neljännes lapsista. Suurimmat

muutokset lapsen valmiuksissa esiopetusvuoden aikana tapahtuvat suulliseen ilmaisuun, kielten havainnointiin ja kirjallisuuteen sekä matemaattisiin taitoihin liittyvien valmiuksien harjaantumisessa. Vähäisimmät muutokset tapahtuvat sosiaalisissa ja eettisissä taidoissa sekä katsoimuksellisessa yleissivistyksessä. Selonteon mukaan kuitenkin kaikkien arvioitujen valmiuksien muutosten perusteella esiopetusvuoden aikana tapahtunutta kokonaismuutosta voidaan luonnehtia muutokseksi keskimäärin hieman parempaan. Esiopetusvuoden aikana tapahtuneissa valmiuksien muutoksissa ei ole selonteon mukaan sukupuolten välillä eroa. Myöskään alueellisesti ei havaittu lasten välillä merkittäviä eroja valmiuksissa eikä valmiuksissa tapahtuneissa muutoksissa.

Ryhmäkoko

Perusopetuslain 26 a §:n 3 momentin mukaan asetuksella säädetään tarvittaessa esiopetuksen opetusryhmien muodostamisesta. Perusopetusasetuksessa säädetään vain erityisopetuksen ryhmistä. Opetusministeriö on antanut suosituksen, jonka mukaan esiopetuksen opetusryhmään saa kuulua pääsääntöisesti enintään 13 oppilasta. Jos esiopetusta antavan opettajan ohella ryhmän työskentelyyn osallistuu enemmän aikaa koulunkäyntiavustaja, lastenhoitaja tai muu tehtävään soveltuvan ammatillisen koulutuksen suorittanut henkilö, opetusryhmän enimmäiskoko voi olla enintään 20 oppilasta. Opetusryhmän enimmäiskoko voidaan väliaikaisesti ylittää, jos se on opetuksen luonteen, opetuksessa käytettävän työskentelytavan tai jonkin pakottavan syyn takia perusteltua eikä järjestely vaaranna opetuksen tavoitteiden saavuttamista.

Lapsiryhmien muodostaminen esiopetukseen ei ole toteutunut opetusministeriön suosituksen mukaisesti. Selonteon mukaan 20 lapsen ryhmäkokosuositus ylitetään noin 30 prosentissa esiopetusryhmistä ja ylityksiä tapahtuu etenkin päiväkodeissa sekä yhdistetyissä ryhmissä. Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että päiväkotien ryhmien muodostamista sääntelee sekä edellä mainittu opetusministeriön suositus että päivähoitoasetus. Tämä johtaa siihen,

että ryhmien muodostamista ja henkilöstön mitoistusta koskeva sääntely on hankala ja aiheuttaa kunnissa ongelmia ja osin epätarkoituksenmukaisia käytäntöjä. Ikäkausiin perustuvat ryhmäkoot purettiin hallinnollisesti jo 15 vuotta sitten. Suomessa ei kuitenkaan ole kattavaa tilastollista tai tutkimustietoa siitä, kuinka toiminta on sen jälkeen organisoitu ja kuinka paljon toimintaa toteutetaan edelleen tiukan ryhmäkohtaisesti. Riittävästi ei ole myöskään tietoa esimerkiksi monimuotoisista ja joustavista järjestämis- malleista niin lasten kuin henkilöstön osalta.

Valiokunta painottaa sitä, että eri kunnissa on tarvetta ja tarkoituksenmukaista järjestää ryhmien muodostaminen eri tavoin ja joustavasti. Nykytilanne ei kuitenkaan ole tyydyttävä. Valiokunta on huolestunut siitä, että ryhmäkokosuositusta ei noudateta, koska se ylittyy joka kolmannessa esiopetusryhmässä ja suosituksen ylittävien opetusryhmien osuus on myös nousussa. Selonteosta ei esimerkiksi käy ilmi, mistä suuret ryhmäkoot johtuvat. Lisäksi tulisi selvittää muun muassa onko ongelmia päivähoidon säästöjen ja esiopetusta koskevien ryhmäkokosuositusten yhteensovittamisessa tai esimerkiksi tiloista tai muista käytännön syistä johtuvasta vaikeudesta järjestää opetus pienryhmissä. Edellä todetuista syistä valiokunta ehdottaa lausumaa, jonka mukaan ryhmäkokoa koskevista ongelmista tulee tehdä selvitys ja sen jälkeen tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin, jotta saadaan toimiva malli ryhmäkokojen muodostamiselle eri tilanteissa (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

Eri kieli- ja kulttuuriryhmistä tulevat lapset

Romanilasten osallistuminen esiopetukseen.

Opetushallituksen vuonna 2002 valmistuneen selvityksen mukaan vain noin 2 prosenttia romanilapsista osallistuu esiopetukseen. Valiokunta pitää tätä huolestuttavana. Syitä romanilasten alhaiseen esiopetukseen osallistumiseen ovat valiokunnan saaman selvityksen mukaan tiedon puute ja perinteinen kasvatuskulttuuri. Romaniasiaain neuvottelukunnan mukaan romanien ja kunnan esiopetuksen sekä muun varhaiskasvatuksen välisen vuorovaikutuksen puute on erityisesti syy romanilasten kotihoitoon sen li-

säksi, että kotihoito vastaa parhaiten perinteisiä romanien kasvatustavoitteita. Romanivanhemmissa ei myöskään ole välttämättä tietoa lapsen subjektiivisesta oikeudesta esiopetukseen eikä varhaiskasvatuksen tavoitteista. Selonteon tavoite tasoittaa varhaiskasvatuksella lasten elinolosuhteista johtuvia eroja ja tarjota lapsille yhtäläiset mahdollisuudet kehittyä edellytystensä mukaisesti ei siten romanilasten osalta toteudu. Syrjäytymisen ehkäiseminen ja kouluvalmiuksien kehittäminen ovat tärkeitä esiopetuksen tavoitteita. Valiokunnan mielestä tulee ryhtyä tehostettuihin toimenpiteisiin romanilasten osallistumiseksi nykyistä merkittävästi enemmän esiopetukseen.

Valiokunta painottaa, että tulee ryhtyä erityisiin toimenpiteisiin romanivanhempien informoimiseksi varhaiskasvatuksen tavoitteista ja oikeudesta esiopetukseen. Romanilasten omaa kieltä ja kulttuuria tulee pyrkiä myös tukemaan esiopetuksessa. Näillä toimenpiteillä voidaan konkreettisesti ehkäistä romanilasten syrjäytymistä, tukea integrointikehitystä ja ennen kaikkea helpottaa lasten koulunkäynnin aloittamista.

Valiokunnan mielestä romanilapsille tulee tarvittaessa antaa tukea varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden suositusten mukaisesti suomen tai ruotsin kielen oppimisessa.

Maahanmuuttajalapset. Selonteon mukaan maahanmuuttajataustaisten lasten huomioimisessa ja oppilashuollon palveluissa on puutteita. Esiopetuksen järjestäjistä 50 prosenttia tarjoaa eri kieli- ja kulttuuriryhmiin kuuluville lapsille joko suomen tai ruotsin kielen opetusta. Myös eri kieli- ja kulttuuriryhmiin kuuluvien lasten oman äidinkielen opetuksessa on kehittämistarvetta, sillä 84 prosentissa nämä lapset eivät saa lainkaan oman äidinkielen opetusta.

Valiokunta pitää välttämättömänä eri kieli- ja kulttuuriryhmiin kuuluvien lasten omakielisen esiopetuksen lisäämistä sekä riittävää suomen tai ruotsin kielen opetusta. Esiopetuksella voidaan antaa lapselle perusta kaksikielisyydelle ja mahdollisuus kasvaa sekä oman kulttuuriyhteisön että suomalaisen yhteiskunnan jäseneksi.

Oppilashuolto

Esiopetukseen osallistuvilla lapsilla on oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämä tarvittava oppilashuolto. Esiopetuksen tavoitteiden toteutuminen edellyttää lapsen terveydestä sekä fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista.

Selonteon mukaan esiopetuksen oppilashuollolisten palveluiden saatavuus vaihtelee palvelusta riippuen. Heikoin tilanne on erityislastentarhanopettajien palvelujen riittävyydessä. Eroja on myös maan eri alueiden välillä, ja maaseutumaisissa kunnissa tukipalveluiden saatavuus on taajaan asuttuihin ja kaupunkimaisiin kuntiin nähden ongelmallisempaa.

Valiokunta painottaa oppilashuollon merkitystä oppimisvaikeuksien varhaisessa tunnistamisessa viimeistään esiopetusaikana. Valiokunta yhtyy selonteon johtopäätökseen siitä, että oppilashuolto tulee turvata koko maassa kaikille sitä tarvitseville lapsille lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Erityisopetukseen siirretyille tai otetuille lapsille tulee laatia henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS).

Valiokunta viittaa myös Opetushallituksen esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita koskeviin täsmennyksiin oppilashuollosta ja kodin kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Valiokunta korostaa velvoitetta opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen väliseen yhteistyöhön paikallisten opetussuunnitelmien laadinnassa koko esiopetuksen, oppilashuollon ja kodin kanssa tehtävän yhteistyön osalta.

Henkilöstö

Selonteon mukaan opetushenkilöstön kelpoisuustilanne on hyvä riippumatta esiopetuksen järjestämispaikasta. Opettajista 94 prosenttia on kelpoisia tehtäväänsä. Siirtymävaiheessa opetustoimen henkilöstökoulutuksella on edistetty osaamista, ja siirtymävaiheen pätevöittämisskoulutus on antanut hyviä tuloksia niin laadullisesti kuin määrällisestikin.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että myös opiskelijavalinnoin edistetään opettajiston kehittymistä näkemyksiltään, kokemuksiltaan ja

lahjakkuudeltaan monipuolisena ammattikuntana. Valiokunta kannattaa opetusministeriön laatimassa Opettajakoulutuksen kehittämissuunnitelmassa (2001) olevaa ehdotusta siitä, että opettajankoulutuksen valinnoissa olisi keskeistä soveltuvuuden ja motivaation arviointi. Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että esiopetuksessa toimii, kuten muutenkin opettajina, liian vähän miehiä. Valiokunta painottaa sitä, että opettajankoulutuksen pääsykokeita edelleenkin kehitetään niin, että nykyistä enemmän miehiä valikoituisi koulutukseen.

Valiokunta yhtyy selonteon johtopäätöksissä todettuun siitä, että opetuksen järjestäjän tulee jatkossa suunnata voimavaroja esiopetusta antavan henkilöstön täydennyskoulutukseen riippumatta siitä, onko henkilöstö opetustoimen tai päivähoiton alaista henkilöstöä.

Hallinto

Kunnan päätösvallassa on, minkä hallintokunnan alaisuuteen se esiopetuksen sijoittaa. Selonteon mukaan esiopetuksen hallinnosta vastaa 37 prosentissa kunnista sosiaali- ja opetustoimi yhdessä. Kunnista 35 prosenttia on sijoittanut hallinnon opetustoimen ja 27 prosenttia sosiaalitoimen yhteyteen.

Valiokunta yhtyy selonteon johtopäätöksissä todettuun siitä, että esiopetuksen hallinto on murrosvaiheessa. Hallinnon ja opetuksen järjestämispaikan kuuluminen eri toimielimen alaisuuteen voi aiheuttaa monenlaisia ongelmia. Valiokunta korostaa hallinnon järjestämisen osalta

sitä, että turvataan lasten ja perheiden sekä henkilöstön yhdenvertaisuus.

Valiokunta pitää välttämättömänä jatkossa selvittää, onko sillä vaikutusta esiopetuksen sisältöön, minkä hallintokunnan alaisuudessa esiopetusta annetaan. Valiokunta pitää tärkeänä kuitenkin pyrkiä siihen, että esiopetus järjestetään mahdollisimman lähellä lapsen kotia ja ratkaisuja tehtäessä otetaan huomioon erityisesti perheiden näkökulma.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta ehdottaa,

että eduskunta päättää lähettää tämän mietinnön valtioneuvostolle tiedoksi ja tarpeellisia toimenpiteitä varten ja

että hyväksytään yksi lausuma seuraavasti:

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus tekee pikaisesti selvityksen esiopetuksen ryhmäkokoa koskevan opetusministeriön suosituksen toteutumisesta ja oppilasryhmien muodostamista koskevista käytännöistä ja niiden aiheuttamista ongelmista esiopetuksen tavoitteiden toteuttamiselle. Selvityksen jälkeen hallituksen tulee tarvittaessa ryhtyä lainsäädännöllisiin toimenpiteisiin ryhmäkoon määrittämiseksi.

Helsingissä 15 päivänä joulukuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Kaarina Dromberg /kok	Mikaela Nylander /r
jäs.	Esko Ahonen /kesk	Kirsi Ojansuu /vihr
	Hanna-Leena Hemming /kok	Seppo Särkiniemi /kesk
	Sinikka Hurskainen /sd	Marja Tiura /kok
	Tuomo Hänninen /kesk	Jutta Urpilainen /sd
	Tatja Karvonen /kesk	Raija Vahasalo /kok
	Rauno Kettunen /kesk	Unto Valpas /vas (osittain).
	Minna Lintonen /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marjo Hakkila.